

LUONNOS 19.2.2026

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖNeuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska**Muistio**

19.2.2026

Liite 1**VALTIONEUVOSTON ASETUS EUROOPAN UNIONIN RAHOITTAMIEN PINTA-
ALAPERUSTEISTEN SEKÄ ERÄIDEN MUIDEN TUKIEN TOIMEENPANOSTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet**

Rahoituskaudella 2023–2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamat pinta-alaperusteiset suorat tuet ja osittain rahoittamat maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*. Suorien tukien ja maaseudun kehittämiseen liittyvien korvausten järjestelmät jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Suorien tukien muodossa olevat interventiotyypit (perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki, ekojärjestelmätuki, tärkkelysperunapalkkio ja erikoiskasvipalkkio) sekä maaseudun kehittämistoimenpiteisiin kuuluvat pinta-alaperusteiset tuet (luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaus, luonnonmukaisen tuotannon korvaus) ovat osa Suomen CAP-suunnitelmaa.

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116, jäljempänä *horisontaaliasetus*, IV osaston I luvussa säädetään yleisistä säännöistä koskien muun muassa unionin taloudellisten etujen suojaamista ja säännöistä suoritettavien tarkastusten osalta. Horisontaaliasetuksen IV osaston II luvussa säädetään yhdenmetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä. Yhdenmetyä hallinto- ja valvontajärjestelmää sovelletaan asetuksen (EU) 2021/2115 III osaston II (suorien tukien muodossa olevat interventiotyypit) ja IV (maaseudun kehittämisen interventiotyypit) luvussa lueteltuihin pinta-alaperusteisiin ja eläinperusteisiin interventioihin. Horisontaaliasetuksen nojalla on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annettu komission delegoitu asetus (EU) 2022/1172, jäljempänä *laadunarviointiasetus*, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1173, jäljempänä *hakemusjärjestelmäasetus*. Laadunarviointiasetuksessa säädetään muun muassa viljelylohkojen tunnistusjärjestelmästä sekä viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän, paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän ja pinta-alamonitorointijärjestelmän laadunarvioinnista. Hakemusjärjestelmäasetuksessa säädetään esimerkiksi tukihakemusjärjestelmää koskevista yleisistä säännöistä ja siihen liittyvistä vaatimuksista, tukihakemusten sisällöstä ja niiden muuttamisesta tai peruuttamisesta ja

paikkatietoperusteisesta hakujärjestelmästä. Edellä mainittujen lisäksi sovelletaan myös Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) No 2988/95.

EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien pinta-alaperusteisten tukien hallinnollinen ja paikan päällä tehtävä valvonta sekä pinta-alamonitorointi tehdään osana yhdenmukaista hallinto- ja valvontajärjestelmää.

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, sovelletaan Euroopan unionin varoista kokonaan tai osittain rahoitettujen tukien toimeenpanoon. Toimeenpanolain nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta (134/2023).

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, elinvoimakeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta ja Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Asetukseen ehdotetaan tehtäväksi toimeenpanossa tarpeelliseksi havaittuja tarkennuksia. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastus voitaisiin kohdistaa myös tiettyyn yksittäiseen tukiehtoon. Asetuksessa säädettäisiin myös seuraamuksesta tilanteesta, jossa tuenhakija ei ole sisällyttänyt luomusitoumukseensa kaikkea hallinnassaan olevaa korvauskelpoista alaa luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (80/2023) 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Luonnonmukaisen tuotannon korvausta vähennettäisiin tällöin 3 prosenttia. Lisäksi 10 §:n 3 momentissa otettaisiin huomioon hallinnolliseen tarkastuskäyntiin liittyvä muutos, jota ehdotetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin (1333/2022).

4. Pykäläkohtaiset perustelut

10 § 3 mom.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos tila tai lohko on valittu valvontaan tai siihen kohdistuu toimeenpanolain 20 §:n 7 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti, 21 §:ää sovellettaisiin ympäristösopimuksen osalta toisesta sopimusvuodesta. Nykyisin 21 §:ää sovelletaan ympäristösopimuksen osalta kolmannelta sopimusvuodesta. Ehdotettu muutos olisi tarpeen eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetun muutoksen (HE 178/2025) vuoksi. Lakia ehdotetaan muutettavaksi hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen määräajan osalta siten, että hallinnollinen tarkastuskäynti olisi tehtävä ennen kuin ympäristösopimusten perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu.

16 § 1 mom.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastus voitaisiin kohdistaa myös tiettyyn yksittäiseen tukiehtoon. Tällöin tarkastettaisiin vain ne lohkot, joita tietty tukiehto koskee. Valvonta voitaisiin siten kohdentaa tiettyihin lohkokokonaisuuksiin.

29 §

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin seuraamuksesta tilanteessa, jossa tuenhakija ei ole sisällyttänyt luomusitoumukseensa kaikkea hallinnassaan olevaa korvauskelpoista alaa luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (80/2023) 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Luonnonmukaisen tuotannon korvausta vähennettäisiin tällöin 3 prosenttia. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan luomusitoumus on annettava kaikesta sitoumuksen antajan hallinnassa olevasta eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (77/2023) 4 §:ssä tarkoitetusta korvauskelpoisesta alasta lukuun ottamatta sellaista pysyvää nurmea olevaa alaa, joka ei ole maankäyttömuodoltaan peltoa.

32 §

Pykälässä säädetään toistuvuudesta tukiehtojen ja vähimmäistason vaatimusten laiminlyönnissä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin viittaukset ekojärjestelmätukeen, joka on yksivuotinen tuki. Toistuvuus ei käytännössä toteudu kyseisen yksivuotisen tuen osalta, koska 31 §:n 1 momentin mukaisen seuraamuksen suuruus määräytyy pinta-alan kautta ja se voi olla erilainen eri vuosina.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 19.2.-19.3.2026. Lisäksi asetuserhdotus on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla. Lausuntopalvelua ei ole käytetty, koska asetusehdotus koskee vain hyvin rajattua tuensaajajoukkoa.

7. Laintarkastus

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan x.x.2026.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta